

æternæ, quid in kalendis pro innovatione vitæ, quid A in Pascha, quando consepelimur cum Christo per baptismum quasi a mortuis transeuntes ad vitæ novitatem, et quid in Pentecosten propter gratiam Spiritus sancti, et indulgentiam remissionis peccatorum; quid in neomenia mensis septimi, quid in jejuniis ejusdem mensis decimi diei. Quid in scenopæa, quando figuntur tabernacula, quinto decimo die supradicti mensis.

CAPUT XXVII.

De morte Balaam.

Dehinc textitur bellum contra Madianitas, et mors divini Balaam, in cujus nece error perfidiæ ligno crucis interficitur; fitque deinde de Analec præda divisio, et oblatio ex ea animarum in tabernaculo Dei.

CAPUT XXVIII.

Filii Ruben et Gad.

Post hæc filii Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse circa Jordanem possessionem accipiunt, et in repromissionis terram, hæreditatem habere nolunt, figurantes quia quos multa mundi implicamenta occupant, habitationem cælestis patriæ nequaquam desiderant.

CAPUT XXIX.

Idoli destructio.

Dehinc præcipitur ut populus in terra sancta idola destruat, et nullus de prioribus habitatoribus reservetur, ad significandum ut dum in terram sanctam repromissionis per fidem ingredimur, simul cum idolatria omnia etiam vitia exstinguamus.

QUÆSTIONES SUPER DEUTERONOMIUM.

DISCIPULUS.— Deuteronomium, juxta fidem histo- B riam, quæ scribitur?

MAGISTER.— In Deuteronomio namque quæ est secunda lex, narrantur ea quæ in Pharan, et Obet, Laban, et Aseroth usque Cadesbarne fuerunt populo dicta a Moyse, mandata videlicet atque promissa, maledictiones peccatorum, et promissiones beatitudinis. Ibi canit canticum Moyses, ibi dat benedictionem filiis Israel; ibique, terra repromissionis conspecta, moritur atque sepelitur. Nonnulli autem Hebræorum quatuor tantum libros computant, id est, Genesim, Exodum, Leviticum, sive Numerorum; Deuteronomium autem repetitionem eorundem librorum, et quasi quoddam legis meditatorium dicunt: ea dumtaxat ratione, pro eo quod illa quatuor proprias rerum gestarum continet causas, iste vero omnium.

CAPUT PRIMUM.

Quid significet quod undecim diebus Deuteronomium C manu scribitur.

Liber Deuteronomii repetitio est præcedentium quatuor librorum legis. Nam dum illi in se proprias contineant causas, iste tamen replicat omnium: habet autem et ipse proprie innumera sacramenta, ex quibus parva pro exercitio lectoris studio memoranda innoxui. Deuteronomium autem secunda legislatio dicitur, quod significat Evangelium, in cujus principio notandum est quid indicet quod undecim diebus Deuteronomium a Moyse scribitur, nisi ad significandum Judaicæ plebis lapsum in Evangelio per transgressionem Decalogi mandatorum.

CAPUT II.

De quadraginta annis laboriose peractis a filiis Israel.

Quid autem significaverint XL anni, quibus laboriose peractis filii Israel ad repromissionis terram transierunt. Per hos quippe quadraginta annos totum sæculi tempus significatur, in quo vivit Ecclesia sub laboribus et periculis tentationibus, sperando quæ non videt per patientiam, quousque ad promissam æternæ felicitatis perveniat patriam. Ideo et Dominus quadraginta diebus jejunavit, et quadraginta noctibus tentatus est in eremo: corpus enim ejus, quod est Ecclesia, necesse est tentationes laboresque patiat in hoc sæculo, quoadusque veniat illud tempus ubi post tentationes suscipiat consolationes. Porro quod vestis Israel per tot annos in eremo nulla velustate corrupta est, et morticina pellicis calcamentorum tandiu sine labe duravit, potest figurare figuram incorruptibilitatis corporum,

ubi ea quæ corruptibilia sunt sine corruptione permanebunt.

CAPUT III.

De non plantando ligno juxta altare Dei.

Non plantabis omne lignum juxta altare Dei, ne plantes nemus in terra: dicitur quippe ne nemus plantetur in templo. Nemus frondentes arbores et infructuosæ sunt, solummodo ad delectationem visus plantatæ. Tales sunt et gentiles, qui rationem suam verborum decore componunt, et non convertunt se a vitiis, sed delectant atque istiusmodi seductione persuadent. Nos autem secundum præceptum Dei, juxta altare Dei nemus non plantamus, si circa dominicam fidem nihil in verbis infructuosum, nihil audientia secularis illecebrosus componimus, sed sola puritate veritatis scientiam prædicationis tenemus. Hoc nemus in prædicatione sapientia plantare vitabat Apostolus cum dicebat: Loquimur non in doctis humanæ sapientia verbis, sed in doctrina spiritus et virtutis (1 Cor. II, 15).

CAPUT IV.

De auferendo præputia ligni pomiferi.

Quando ingressi fueritis in terram, et plantaveritis in ea ligna pomifera, auferetis præputia eorum: pomorumque germina immunda erunt vobis, nec edetis ex eis. Ligna quippe pomifera sunt opera virtutibus fecunda: præputia itaque lignorum auferimus, cum de ipsa inchoationis infirmitate suspecti, primordia operum nostrorum non approbamus. Poma autem quæ germinant immunda existimamus, nostrisque cibus non aptamus, quia cum primordia boni laudantur operis, dignum est ut hoc animum non pascat operantis, ne dum accepta laus suaviter carpitur, fructus boni operis intempestive comedatur.

CAPUT V.

D *De non arando in primogenito bovis; et non tondenda primogenita ovium.*

Non operaberis in primogenito bovis, et non tondes primogenita ovium. In primogenito quippe bovis operari, est bonæ conversationis primordia in exercitio publicæ actionis ostendere. Ovium quoque primogenita tondere, est ab occultationis suæ tegmine humanis oculis inchoantia bona nostra denudare. In primogenito ergo bovis operari prohibemur, atque a primogenitis ovium detondendis compescimur: quia et si quid robustum incipimus exercere, hoc in aperto citius non debemus ostendere; sed cum vita nostra simplex, quidquid innocuum inchoat, ut

dignum est in secreti sui velamina non derelinquat, nec hoc humanis oculis quasi subducto vellere ostendat. Ad sola ergo divina sacrificia boum primogenita ovium proficiant, ut si quid forte innocuum incipimus, hoc ad honorem intimi iudicis in ara cordis immolemus. Quod ab illo procul dubio tanto libentius accipitur, quanto et ab hominibus occultatum, nullo laudis appetitu maculatur. Sæpe autem conversationis primordia adhuc carnali sunt vitæ commixta : et idcirco innotescere citius non debent, ne cum laudantur bona quæ placent, deceptus laude sua animus deprehendere in eis nequeat mîla quæ latent.

CAPUT VI.

De non arendo in bove simul et asino.

Non arabis in bove simul et asino. In bovis nomine populus ex circumcissione positus sub iugo legis accipitur ; in asino autem populus gentium, pertinens ad Evangelium. In bove quippe simul et asino arat qui sic recipit Evangelium ut Judaicarum superstitionum, quæ in umbra et imagine præcesserunt, cæremonias non relinquat. Item nonnunquam in bove bene operantium vita, in asino stultorum vecordia designatur. Quid est ergo, *Non arabis in bove simul et asino?* ac si diceret : Fatuum sapienti in prædicatione non socius, ne per eum qui rem implere non valet, et illi qui prævalet obsistas. Bovem quippe et asinum, si necesse sit, unusquisque sine detrimento operis jungit : sapientem vero et stultum, non ut unus præcipiat, et alter obtemperet, sed ut pariter æquali potestate annuntient verbum Dei, non sine scandalo quique comites fiant.

CAPUT VII.

De non alligando os bovis triturantis.

Non alligabis os bovi trituranti. Dictum est quod in bovis nomine vita unuscuiusque operantis exprimitur. Dicit quodam in loco apostolus Paulus, reprehendens et dolens quod nemo illi communicaverit in ratione dati et accepti, nisi quod aliud in loco quodam aperte exposuit dicens : *Si nos vobis spiritalia seminavimus, magnum est ut carnalia vestra metamus (I Cor. ix, 11)* Hoc significat *non alligabis os bovi trituranti.* Unde et idem Apostolus alio loco dicit : *Dignus operarius est mercede sua (I Tim. v, 18).* Vult ergo Scriptura doctoribus præstare carnalia, a quibus spiritalia consequuntur, quia qui prædicatores occupavit doctrina necessaria sibi providere non posse.

CAPUT VIII.

De non coquendo hædum in lacte matris suæ.

Non coques hædum in lacte matris suæ. Hædus hic sub peccatoris figura introducitur. Proinde peccans non est coquendus in lacte matris, id est, non est purgandus mediocribus tenerrisque Ecclesiæ disciplinis : sed austerioribus præceptis ejus sunt excoquenda peccata, cujus magna sunt crimina, ut qui per lasciviæ blandimenta se perdidit, fortiori disciplina se redimat.

CAPUT IX.

De non induenda veste ex lana et lino contexta.

Non indues vestem ex lana linoque contextam. Per lanam quippe simplicitas, per linum vero subtilitas designatur. Et nimirum vestis quæ ex lino lanæque conficitur, linum interius celat, in superficie lanam demonstrat. Vestem ergo ex lana linoque contextam induit, et qui sub locutione innocentiae, intus subtilitatem celat malitiæ. Hoc secundum moralem sensum ; cæterum juxta altam allegoriam lineis vestibus miscere lanam vel purpuram prohibemur, id est, inordinate vivere ; et diversis generibus professionis velle misceri, ut vel sanctimonialis habeat ornamentum nuptiarum, aut ea quæ se non continens nupsit speciem virginitalis gerat : omnimodo hoc peccatum

est. Et si quid inconvenienter ex diverso genere vel religione in vita cujusque contextitur. Verum illud tunc figurabatur in vestibus, quod nunc declaratur in moribus.

CAPUT X.

De non accipiendo loco pignoris superiorem et inferiorem molam.

Non accipias loco pignoris superiorem aut inferiorem molam. Accipere aliquando dicimus *auferre*. Unde et aves illæ quæ rapiendi sunt avidæ, accipitres vocantur. Unde et Paulus apostolus dicit : *Sustinetis enim si quis devorat, si quis accipit (II Cor. xi, 20)* ; ac si diceret : Si quis rapit. Pignus vero delictoris est confessio peccatoris, a debitore enim pignus accipitur, cum a peccatore jam confessio peccati tenetur. Superior autem et inferior mola est spes et timor. Spes quippe ad alta subvehit, timor autem cor inferius premit. Sed mola superior et inferior ita sibi necessario junguntur, ut una sine altera inutiliter habeatur : in peccatoris itaque mente incessanter debet spes et formido conjungi, quia penitentia incassum misericordiam sperat, si non etiam justitiam pertimescat : incassum justitiam metuit, si non etiam in misericordiam confidit. Loco igitur pignoris mola superior tolli prohibetur, quia qui prædicat peccatori tanta dispensatione componere prædicationem debet, ut nec derelicta spe timorem subtrahat, nec subtracta spe in solo eum timore derelinquat. Tollit enim superiorem molam, si flenti peccatori dicat, Non habebis veniam de commissis ; tollit inferiorem, si peccantem deceptione palpet, ac dicat : Age mala in quantum vis absque metu, nam Deus pius est, et ad indulgentiam paratus : sed utiliter tunc mola utraque habetur, si et spes sit commodata formidine, et formido fuerit cum spe.

CAPUT XI.

De non abominando Ægyptium.

Non abominaberis Ægyptium, quia fuisti incola in terra ejus. Quamvis enim mundo renuntiantes Ægyptiam terram, id est, pristinum sæculi conversationem vel concupiscentiam declinemus, tamen dum præsentis sæculi necessitatibus subdimur, quasi Ægyptiam nationem nequaquam exstinguimus : et licet ab ipsa discretionem separemur, non de superfluis cogitantes, sed simus secundum Apostolum victu quotidiano indumentoque contenti. Hoc enim figuratim mandabatur in lege, *Non abominaberis Ægyptium.*

CAPUT XII.

De non habendo in sacco diversa pondera.

Non habebis in sacco diversa pondera, majus et minus : non eris in domo tua modius major et minor. Pondus habebis justum et verum ; et modius æqualis et verus erit tibi, ut multo vias tempore super terram. Hoc et idem legislator etiam in Levitico interdicit, Salomone quoque parem super hoc sententiam numero proferente : *Pondus magnum et pusillum, et mensuræ duplices, immunda sunt utraque ante Deum : et qui facit ea, adventionibus suis compediatur (Prov. xx, 10).* Proinde non solum illo corporali, sed etiam spiritali modo studendum est nobis ut nec diversa pondera in cordibus nostris, nec in domo conscientiæ nostræ mensuras duplices habeamus, id est, ne i, si ea quæ districtiori regula moluntur, remissione indulgentiæ præsumentes eos, quibus verbum Domini prædicamus, districtioribus præceptis et gravioribus, quam ipsi perferre possumus, ponderibus obruamus. Quod cum facimus, quasi diverso pondere atque mensura præceptorum Domini mercedem frugemque vel appendimus vel metimur. Si enim aliter ea nobis, aliter nostris fratribus dispensemus, recte increpamur a Domino, eo quod stateras diversas aut mensuras duplices habeamus : secundum illam sententiam Salomonis,

qua dicitur : *Abominatio est Domino pondus duplex et statera dolosa, non est bonum in conspectu ejus* (*Ibid.* 23).

CAPUT XIII.

De trium testimonio valituro.

Non stabit adversus alterum unus testis, sed in ore duorum aut trium testium stabit omne verbum. Licet historialiter hæc sit divina servanda sententia, tamen et cum contra quoslibet impios vel hæreticos agamus, necesse nobis est Scripturas sanctas in testimonium vocare. Sensus quippe nostri et attestatio sine his testimoniis non habent fidem. Unde magis convenit ad probationem, et ad firmum verbum intellectus mei adhibeo duos testes, Novum et Vetus Testamentum : adhibeo etiam et tres, Evangelium, Prophetam, Apostolum, sicque *stabit omne verbum.*

CAPUT XIV.

De uxore fratris accipienda.

Illud vero quod uxorem fratris ad hoc frater jussus est ad lucere ut non sibi, sed illi sobo'em suscitaret, ejusque vocaret nomine quod inde eidem nasceretur : quid aliud in figura præmonstrat, nisi quia unusquisque Evangelii prædicator ita debet in Ecclesia laborare, ut defuncto fratri, hoc est Christo, au-citet semen, quia pro nobis mortuus est, et quod suscitatum fuerit ejus nomen accipiat. Denique hoc implens Apostolus non carnaliter in præmissa significatione, sed spiritaliter in completa veritate, quos in Christo Jesu per Evangelium se commemorat genuisse suscitavit eos, et increpans corrigit, volentes esse Pauli. *Nunquid Paulus*, inquit, *pro vobis crucifixus est, aut in nomine Pauli baptizati estis* (*I Cor.* 1, 13)? tanquam diceret : Defuncto fratri vos genui, Christiani vocamini, non Pauliani : at vero qui electus ab Ecclesia ministerium evangelizandi renuerit, ab ipsa Ecclesia merito digneque contemnitur : hoc est enim quod in ejus faciem jubetur expuere, non sane signo hujus opprobrii, ut calcemento pedis unius exuatur, ne sit in eorum sorte quibus ipse Apostolus ait : *Et calcetis pedes in præparatione Evangelii pacis* (*Ephes.* vi, 18). Et de quibus commemorat per Prophetam : *Quam speciosus pedes eorum qui annuntiant pacem, qui annuntiant bona* (*Isa.* lii, 7)! Qui enim sic Evangelicam fidem tenet, ut et sibi possit et Ecclesie prodesse, et renuit, bene intelligitur utroque pede discalceatus. Qui autem sibi putat ideo quia credit satis esse consultum, curam vero lucratorum aliorum refugit, quasi unius pedis calcementum cum dedecore amittit.

CAPUT XV.

De formidoloso et pavido ut non ingrediatur ad bellum.

Homo formidolosus et corde pavido non egredietur ad bellum. Valat et revertatur in domum suam, ne parere faciat corda fratrum suorum, sicut et ipse timore perterritus est. Quibus verbis edocet non posse quemquam professionem contemplationis vel spiritualis militiæ arripere exercitium, qui adhuc nudari terrenis operibus pertimescunt, ne rursus ad infirmitatem mentis revertantur, suoque exemplo alios ab evangelica perfectione revocant, et infideliter in errore firment. Jubentur itaque tales ut discedentes a pugna, revertantur in domum suam, quia non potest duplici corde bella Domini præliari. Vir enim duplex animo, inconstans est in omnibus viis suis. Tales quippe oportet ut ne initium quidem renuntiationis arripiant, quibus melius est ut in activa vita consistant, quam trepide contemplationem sequentes, majori discrimine semetipsos involvant. Melius est enim non vovere quam vovere et non reddere. Similiter et ille a tali malitia prohibetur qui uxorem duxerit, qui plantaverit vineam, velut propagines filiorum. Non enim potest servire divinæ militiæ

servus uxoris. Sicut illud apostolicum : *Qui cum uxore est, sollicitus est quomodo placeat uxori, et divitius est* (*I Cor.* vii, 33) : nec potest esse quis in studio contemplationis, qui adhuc in delectatione desigitur carnis. *Nemo*, inquit *Apostolus, militans Deo, implicat se negotiis sæcularibus, ut ei placeat cui se probavit* (*II Tim.* ii, 4).

CAPUT XVI.

De interemptione septem gentium, quas Dominus tradidit Israeli.

Cum introduxerit te Dominus Deus tuus in terram quam possessurus ingredieris, et deleverit gentes multas coram te, Etheum, Gergesum, et Amorrhæum, et Chanancum et Pherezeum, et Eveum, et Jebuseum : septem gentes multo majores numero quam tu es, et robustiores, tradideritque eos tibi Dominus, percutes eos usque ad interemptionem. Septem istæ gentes septem sunt principalia vitia, quæ per gratiam Dei unusquisque spiritualis miles exsuperans exterminare penitus admonetur. Quod vero majoris numeri dicuntur esse, hæc ratio est, quia plura sunt vitia quam virtutes. Sed ideo in catalogo quidem dinumerantur septem nationes : in expugnatione vero earum sine numeri ascriptione ponuntur. Ita enim dicitur : *Et deleveris gentes multas coram te.* Numerosior est enim quam Israel carnalium passionum populus, qui de hoc septenario fomite vitiiorum ac radice procedit. De gastrimargia namque nascuntur comessationes, ebrietates ; de fornicatione, turpilogia, scurrilitas, ludibria atque stultitioquia ; de philargyria, mendacium, fraudulatio, furta, perjuria, turpis lucri appetitus, falsa testimonia, violentia, inhumanitas ac rapacitas ; de ira, homicidia, clamor, et indignatio ; de tristitia, rancor, pusillanimitas, amaritudo, desperatio ; de acedia, otiositas, somnolentia, importunitas, inquietudo, pervagatio, instabilitas mentis et corporis, verborum et curiositas ; de cenodoxia, contentiones, hæreses, jactantia ac præsumptio novitatum ; de superbia, contemptus, invidia, inobedientia, blasphemia, murmuratio, deductio, aliaque quam plura similia : quæ cum sint multo majoris numeri quam virtutes, devictis tamen illis septem principalibus vitiis, ex quorum natura ista procedunt, omnes protinus conquiescunt, ac perpetua pariter cum his internectione delentur. Quod autem hæc pestes etiam robustiores sunt, manifeste naturæ ipsius impugnatione sentimus, fortius enim militat in membris nostris oblectatio carnalium passionum quam studia virtutum, quæ non nisi summa contritione cordis et corporis acquiruntur. Quod vero istarum perniciosarum gentium regiones salubriter possidere præcipimur, ita intelligitur. Habet enim unumquodque vitium in corde nostro propriam stationem : sed si cum spiritualibus populis, id est virtutibus contra se dimicantibus, fuerint vitia superata, locum quem sibi in corde nostro concupiscentiæ vel fornicationis spiritus retinebat, deinceps casuibus obtinebit : quem furor ceperat, patientia vindicabit ; quem tristitia morie operante occupaverat, incipiet excludere [*F. excolere*] fortitudo salutaris, et plena gaudii lætitia possidebit ; quem acedia vastabat, incipit excolere fortitudo ; quem superbia conculcabat, incipit excolere humilitas ! Et ita singulis vii is expulsis, eorum loca, id est effectus contrarios, possidebunt filii Israel, id est animæ videntes Deum.

CAPUT XVII.

Quod cum Abraham de futuris Dominus loqueretur, non septem sed decem legitur gentes dinumerasse.

Illud vero quod cum Abraham de futuris Dominus loqueretur, non septem gentes legitur dinumerasse, sed decem, quarum terra semini ejus danda promittitur, qui numerus adjecta idololatrica gentium, blasphemia Judæorum, errore hæreticorum evidenter sine adimpletur. Quibus ante noitiam Dei et gratiam baptismi vel impia gentium, vel blasphemia Ju-

diorum multitudo subjecta est, donec intellectuali A
 Ægypte commoratur. Si autem abrenuntians quis
 egressus exinde per Dei gratiam ad eremum perve-
 nerit spiritalem, de impugnatione trium gentium liber-
 ratus, contra septem tantum, quæ per Moysen dinu-
 merantur, bella suscipiat.

CAPUT XVIII.

De muliere capta in bello.

Si, inquit, exieris ad bellum contra inimicos tuos, et videris mulierem decoram specie, et concupieris eam, rade omnes pilos capitis ejus, et ungulas ejus et induas eam lugubribus indumentis: et sedebit in domo lugens patrem suum et matrem suam et domum paternam suam, et post triginta dies erit tibi uxor. Dicant Judæi quomodo apud eos ista serventur. Quid causæ, quid rationis est, decalvare mulierem, et ungulas ejus abscindi. Verbi causa ponamus quod si ita invenerit eam is qui dicitur invenisse, ut neque capillos neque ungulas habeat, quid habuit quod secundum legem demere videretur? Nobis vero quibus militia spiritalis est, et arma non carnalia, sed potenti a Deo, si decoram mulierem, id est animam, quæ a Deo pulchra est creata, in gentili conversatione invenerimus et sociari voluerimus eam corpori Christi, depono totam idololatriæ cultu, induitur lugubribus poenitentiae indumentis, deploratque patrem et matrem, hoc est, omnem memoriam mundi ejusque carnales illecebras. Deinde verbi Dei novacula et doctrina omne peccatum infidelitatis ejus, quod mortuum et inane est, abradatur. Hoc enim sunt capilli capitis et ungulæ mulieris: atque ita demum salutaris lavacri unda purificata jungitur sanctis Dei, scilicet cum jam nihil in capite mortuum, nihil in manibus ex illis quæ per infidelitatem mortua ducuntur, habuerit, ut neque sensibus vel actibus immundum aliquid aut mortuum gerat. Quod vero post triginta dies jubet eam duci in uxorem, ternario naniq; ac denario numero fides opusque significatur. Per fidem ergo Trinitatis atque opus legis recte sociatur. Quæcumque vero anima Israelitæ, corpori scilicet Christi adhærens, illi sine macula, sinceritate fidei, et actu puritate. Alii putaverunt hanc mulierem decora specie rationabilem aliquam disciplinam significare, quæ sapienter dicta invenitur apud gentiles. Hanc igitur a nobis repertam oportet primum de ea auferre et resecare omnem superstitionis ejus inmunditiam, et sic eam in studio veritatis assumere. Nihil enim mundum habent discipline gentilium, quia nulla apud infideles sapientia est cui immunditia aliqua vel superstitio non sit admixta.

CAPUT XIX.

De eo quid significet securis e manubrio lapsa.

Illud autem quid significat quod Dominus per Moysen præcepit dicens: *Si quis abierit cum amico suo simpliciter in silvam ad ligna cædenda, et lignum securis sugerit manum, ferrumque lapsum de manubrio amicum ejus percusserit et occiderit, hic ad unam supra dictarum urbium fugiet et vivet, ne forte proximus ejus cujus effusus est sanguis, doloris stimulo verseqatur, et apprehendat eum, et percussit animam ejus.* Ad silvam quippe cum amico inus, quoties ad intuenda subditorum delicta convertimur: et simpliciter ligna succidimus, cum delinquentium vitia pia intentione resecamus. Sed securis manum fugit, cum sese increpatio plus quam necesse est in asperitatem protrahit: ferrumque de manubrio prosilit, cum de correptione sermo durior excedit: et amicum percussit et occidit, qui auditorem suum prolata contumelia spiritu dilectionis interficit; correpti namque mens repente ad odium proruit, si hanc immo-

derata increpatio plus quam debuit addicit. Sed is qui incaute ligna percussit, et proximum exstinguit, ad tres necesse est urbes fugiat, ut in una earum defensio vivat: qui si ad poenitentiam lamenta conversus in unitate sacramenti sub spe, fide et charitate, absconditur, reus perpetrati homicidii non tenetur. Quem exstincti proximus cum invenerit, non occidit: quia cum districtus iudex venerit qui se nobis per naturæ consortium junxit, ab eo procul dubio culpæ reatum non expetit, quem sub ejus venia spes, fides et charitas abscondit.

CAPUT XX.

De pollutione somni nocturni.

Si fuerit inter vos homo qui nocturno pollutus somnio sit, egredietur extra castra, et non revertetur, priusquam ad vesperam lavetur aqua, et post solis occasum regredietur in castra. Nocturnum quippe est somnium tentatio occulta, per quam tenebrosa cogitatione turpe aliquid corde concipitur, quod tamen corporis opere non expletur. Sed somnio nocturno pollutus extra castra præcipitur egredi, quia videlicet dignum est ut qui immunda cogitatione pollutur, indignum se cunctiorum fidelium societatibus arbitretur: culpæ suæ meritum ante oculos ponat, et ex bonorum se existimatione despiciat. Pollutum ergo extra castra exire est turpi impugnatione laboranti sese ex continentium comparatione despicere. Qui ad vesperum aqua lavatur, cum defectum suum conspiciens ad poenitentiam lamenta convertitur, ut flentibus diluat omne quod amicum occulta inquinatio accusat: sed post solis occasum ad castra redeat, qui defervescente tentationis ardore, necesse est ut iterum fiduciam erga societatis bonum sumat. Post aquam quippe occumbente sole ad castra revertitur, quia post lamenta poenitentiae frigescente flamma, cogitationis illicitæ ad fidelium merita præsumenda reparatur, ut jam se a cæteris longe esse non aestimet quia mundum se per affectum intimi ardoris gaudet.

CAPUT XXI.

De paxillo ferendo.

Jubetur præterea Israelitico populo per Moysen, *ut cum egredietur ad requisita nature, mittat paxillum in balneo, et effossa humo abscondat quæ gesta fuerint.* Naturæ enim corruptibilis pondere gravato, ab utero mentis nostræ quædam cogitationum superflua quasi ventris gravamina erumpunt. Sed portare sub balneo paxillum debemus, ut videlicet ad reprehendendos nosmetipsos semper accincti, acutum circa nos stimulum compunctionis habeamus, qui incessanter terram mentis nostræ poenitentiae dolore confodiat, et hoc quod a nobis fœtidum erumpit abscondat.

CAPUT XXII.

De quadraginta flagellis delinquentibus aahibendis.

Quod autem pro mensura peccati quadraginta flagellis delinquentes argui jussit, jam prædictum est quod per quadragenarium numerum figura significetur hujus temporis in quo Ecclesia per quatuor mundi partes diffusa sub Decalogo legis vivit. Quadragenario numero delinquentes cædamur, cum in hoc tempore poenitentiae verberibus flagellamur. Debet ergo quisque peccator temporalibus flagellis atteri, quatenus in judicio purgatus valeat inveniri. *Beatus enim homo, qui corripitur a Domino.* Nulla enim in æternum animadversio affligere potest, quos hic poenitentiae disciplina percussit. Si enim *hic pro peccatis cædamur, illic sine peccato invenimur.*